Over het belang van 'samen beslissen'

Geplaatst op 12 juli 2019

Borstkankerpatiënte Jannie Oskam en naaste Dwayne Meijnckens vertellen op www.cruqq.com over dit onderwerp. Een cruciaal onderwerp, om te komen tot wat LOC 'waardevolle zorg' noemt. Het artikel laat zien waarom het belangrijk is dat mensen die zorg krijgen en geven elkaars wereld beter leren kennen. En waar je dan zoal op kunt letten.

Jannie Oskam is actief als spreker, schrijver en gastdocent. Dwayne Meijnckens is voor MIND actief met kwaliteitsontwikkeling en innovatie en is daarnaast actief bij de Stichting Zelfbeschadiging, waar hij vanuit naasten-perspectief ervaring heeft met dit thema.

Samen beslissen

'Oskam en Meijnckens zijn het erover eens dat samen beslissen belangrijk is, maar dat er nog veel stappen gezet moeten worden voordat iedere patiënt of cliënt kan meebeslissen over de eigen behandeling. Oskam: "Heel veel zorgverleners onderschrijven het en denken dat ze het doen. Ik noem ze onbewust onbekwaam. Ik merk dat veel artsen er moeite mee hebben om het medisch perspectief te verbinden aan wat belangrijk is in het leven van die ene patiënt.

Artsen moeten volgens haar vaardiger worden om de methodiek toe te passen, maar het gaat ook over hun visie. "Ze moeten beseffen dat ze niet alles weten en niet altijd weten wat in een bepaalde situatie het beste is. Het gaat erom dat ze het professionele standpunt niet laten overheersen. Wij geven bij de Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties trainingen. Daarbij merken we dat het goed werkt om feedback op gesprekken te geven. Artsen denken vaak dat ze het goed doen. Als de scores anders uitwijzen, zijn ze bereid te gaan leren. Ook patiënten moeten het leren. Veel patiënten gaan er nog steeds vanuit dat de arts weet wat het beste is."

Dagelijks leven

Ze vervolgt: "Toen ik de diagnose borstkanker kreeg, kwam ik er pas achter dat er wat te kiezen viel en dat ik voorkeuren had. In het boek *Kiezen bij kanker* staan voorbeelden van patiënten die achteraf spijt hebben

van een bepaalde behandeling. Ik weet uit eigen ervaring hoe lastig het kan zijn als de arts vraagt wat je zelf wilt. Het is belangrijk wat het effect van een behandeling op je dagelijks leven is. Dan krijg je veel meer idee welke optie jou het beste past."

Productiedruk

In de ggz sneuvelt het samen beslissen volgens Meijnckens vaak onder de productiedruk. "Professionals nemen hierdoor niet altijd de tijd om een cliënt écht goed te leren kennen, dus is er weinig ruimte voor een diagnose. Er wordt eerder gewerkt met classificaties, waardoor dan te snel een label op iemand 'geplakt' wordt. Het gevolg is dat er dan voor de cliënt een zorgpad met vast behandelaanbod wordt gekozen, zonder dat er sprake is van samen beslissen. Niet elke behandeling past bij elke persoon, daarin spelen waarden, voorkeuren en de persoonlijke situatie een grote rol. De psycholoog of psychiater weet alles over het zorgaanbod , maar te weinig over de cliënt en zijn context. Daar word te weinig naar gekeken en regelmatig leidt dat tot een mismatch van hulpvraag en zorgaanbod, met hogere zorgkosten tot gevolg.'

Praktisch probleem

'Oskam ziet nog wel een praktisch probleem. Oskam: "Je kunt samen beslissen in een ziekenhuis moeilijk als individuele professional toepassen als de organisatie er niet op ingericht is. Meteen een operatie plannen als er drie keuzemomenten nodig zijn, dat botst. Bij sommige ziekenhuizen ga je de deur al uit met een operatiedatum, terwijl je pas net de diagnose hebt gehad. Als het systeem zo is ingericht, is het heel lastig om daar als individuele arts vanaf te wijken.'"

Meer weten

- Het hele artikel kun je hier lezen.
- LOC zegt in haar visie 'Waardevolle zorg' (en in het achterliggende theoretisch kader dat net opnieuw uitgegeven is) al sinds 2009 dat we veel breder naar zorg moeten kijken. Want zorg die werkelijk aansluit bij behoeften en wensen van mensen kun je alleen mogelijk maken als alle betrokkenen daar hun bijdrage aan kunnen leveren.
- Vanuit die visie nam LOC in 2017 het initiatief voor de landelijke beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg. Waar intussen enkele tientallen zorgorganisaties vanuit deze visie en uitgangspunten hun krachten bundelen. Zie ook www.radicalevernieuwing.nl
- Geïnspireerd door deze vernieuwingsbeweging is ook de roep ontstaan om zoiets in de ggz te ontketenen. Volg die ontwikkelingen via www.maatschappelijkdebatggz.nl

---

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: Kwaliteit van de verpleeghuiszorg, Kwaliteit wijkverpleging, Vrijheid en veiligheid